

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 606/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť I. D., zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 39 C 108/2007-224 z 29. júna 2012, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 328/2012-249 z 2. októbra 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 55/2014 z 3. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2014 doručená sťažnosť I. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 39 C 108/2007-224 z 29. júna 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 328/2012-249 z 2. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 55/2014 z 3. mája 2014 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«V konaní vedenom na Okresnom súde... pod sp. zn. 39C/108/2007 som sa ako žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému, V... ktorý neoprávnene užíva parcelu... ktorej som podielovým spoluvlastníkom...

Okresný súd... rozsudkom, sp. zn. 39C/108/2007-224 zo dňa 29.06.2012... rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 61,25 Eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 01.07.2007... V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu v danej veci vyplýva, že keďže o bezdôvodne obohatenie ide len v prípade faktického užívania pozemku bez právneho dôvodu, v prípade žalovaného išlo o faktické užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu iba do momentu oplotenia pozemku, t. j. do 19.08.2005. Týmto dňom žalovaný stratil prístup na pozemok žalobcu a pozemok prestal užívať.

Voči predmetnému rozhodnutiu som podal... odvolanie a to z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p., súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p., súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V podanom odvolaní žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery súdu, ako aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa pre nedostatok dôvodov.

Krajský súd... rozsudkom, sp. zn. sp. zn. 11 Co/328/2012-249 zo dňa 02. 10. 2013 rozsudok Okresného súdu... v jeho napadnutej zamietavej časti potvrdil.

... rozhodnutie... odôvodnil tým, že so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa sa stotožnil... v odôvodnení dodal, že žalobca nepreukázal, aby žalovaný svojim

konaním a využívaním jeho pozemku získal na jeho úkor bezdôvodné obohatenie... zdôraznil, že odhliadnuc od žalobcom nepreukázaného vlastníckeho vzťahu žalovaného k betónovej a makadamovej ploche a ďalším zariadeniam na dotknutej parcele ich samotná existencia v teréne, ako nie samostatných vecí nemôže viesť k záveru, že žalovaný sa bez ich faktického využívania na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje.

Záveru odvolacieho súdu ako aj jeho samotné rozhodnutie považujem za nepreskúmateľné, keďže odvolací súd sa mojimi námietkami uvedenými v odvolaní nezaoberal, s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu sa stotožnil a rozsudok potvrdil a to aj napriek tomu, že rozsudok prvostupňového súdu nielenže vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ale navyše nebol ani dostatočne odôvodnený. Z tohto dôvodu som sa obrátil na Najvyšší súd SR podaným dovolaním proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach.

Prípustnosť podaného dovolania som založil na ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p. a podané dovolanie som odôvodnil dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., lebo v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. a dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., lebo konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mám za to, že postupom odvolacieho súdu mi bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 f/ 1 O. s. p.). Procesnú vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom vidím v tom, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nakoľko súd porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. tým, že sa nevysporiadal s podstatnými skutkovými a právnymi argumentmi uplatnenými v konaní. Z tohto dôvodu je odôvodnenie rozhodnutia nepresvedčivé, čo má za následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu považujem za nepreskúmateľné najmä v časti, kde odvolací súd uvádza, že samotná existencia stavieb a zariadení na pozemku žalobcu neumožňuje prijať názor žalobcu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho ako aj prvostupňového súdu vidím aj v tom, že z rozhodnutí nevyplýva, ako súdy dospeli k záveru, že žalobca nepreukázal vlastníctvo žalovaného k betónovej a makadamovej ploche ako aj k ostatným zariadeniam na dotknutej parcele.

Najvyšší súd SR odmietol podané dovolanie z dôvodu jeho neprípustnosti. Rozhodnutie najvyššieho súdu bolo odôvodnené tým, že senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Ak... posúdil podané dovolanie ako neprípustné, jeho rozhodnutie je arbitrárne, bez riadneho zdôvodnenia, a nie je ústavne konformné....

Najvyšší súd neakceptoval námietku sťažovateľa, že rozhodnutie Krajského súdu...v spojení s rozsudkom Okresného súdu... je nepreskúmateľné, odporujúce zákonu, a teda že v danom prípade bola zo strany súdu odňatá účastníkovi možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Rozhodnutie, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie bez toho, aby sa bližšie zaoberal námietkami dovolateľa uvedenými v dovolaní týkajúcimi sa nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, ako aj vadou nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, nie je ústavne akceptovateľné.

Právny názor súdu vyslovený v napadnutom uznesení, že „nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.“ považujem za ústavne neudržateľný a taký, ktorý je v rozpore s právnymi názormi samotného Najvyššieho súdu vyslovenými v iných rozhodnutiach, v ktorých naopak založil prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p na nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (uznesenie NS SR sp. zn. 2 Cdo 11/2010 zo dňa 31.03.2010, rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 44/2009 z 26. 05. 2010).

Ústavný súd SR vo svojom uznesení I. ÚS 476/2013-8 zo dňa 7. augusta 2013 konštatuje, že „najvyšší súd v súlade s ustálenou judikatúrou správne ustálil, že nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku môže zakladať vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p...“ (pozn. uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 279/2012 z 27.03.2013). Rovnako ústavný súd v náleze z 27. júla 2011 sp. zn. III. ÚS 198/2011 uviedol, že „sa stotožnil s tou judikatúrou najvyššieho súdu, že aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu, ktorá

zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (rozsudky najvyššieho súdu z 27. 04. 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 a z 30. 09. 2008 sp. zn. 4 Cdo 25/2007).“

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré presne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, I. ÚS 46/05 a pod.)

Najvyšší súd mal splnené dôvody pre prijatie dovolania, v dôsledku čoho sa mal zaoberať nielen procesnou stránkou veci, ale posúdiť aj namietaný nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci, kedy súd prvého stupňa a následne aj odvolací súd nesprávne právne posúdili neoprávnené užívanie pozemku žalobcu žalovaným a na to nadväzujúce bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

Zastávam názor, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nemal dovolanie odmietnuť, ale zamietnuť, ak dospel k záveru, že rozhodnutia oboch nižších súdov sú správne a toto rozhodnutie mal aj riadne odôvodniť a vysporiadať sa s prednesenými námietkami, uvedenými v dovolaní.

Nepreskúmateľnosť napadnutých rozhodnutí je možné vidieť predovšetkým v tom, že nielen prvostupňový, ale aj druhostupňový súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne, keď rozhodol bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu.

Súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na právnom názore, že o bezdôvodne obohatenie ide len v prípade faktického užívania pozemku bez právneho dôvodu a keďže v prípade žalovaného išlo o faktické užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu iba do momentu oplotenia pozemku, t. j. do 19. 08. 2005, týmto dňom žalovaný stratil prístup na pozemok žalobcu a prestal ho užívať.

Moje námietky proti vyslovenému názoru boli založené na skutočnosti, že žalovaný dotknutý pozemok naďalej užíva a to aj napriek tomu, že ho oplotil, a to tým spôsobom, že je na pozemku KN č. umiestnené hromozvodné zariadenie zvedené zo susednej stavby vo vlastníctve žalovaného. Zo susednej administratívnej budovy vo vlastníctve žalovaného je

dažd'ová voda zvedená cez dažďové žľaby a odpadové rúry na spevnenú betónovú plochu na môj pozemok. Na pozemku sa nachádza betónové úžľabie vo vlastníctve žalovaného na zvod dažďovej vody zo susednej stavby vo vlastníctve žalovaného pozdĺž celej budovy po pozemku žalobcu. Tieto zariadenia, ktoré sú preukázateľne vo vlastníctve žalovaného, sú funkčné a aj v súčasnosti ich využíva pre svoje účely žalovaný.

Názor odvolacieho súdu, že „odhliadnuc od žalobcom nepreukázaného vlastníckeho vzťahu žalovaného k betónovej a makadamovej ploche a ďalším zariadeniam na dotknutej parcele samotná existencia týchto zariadení v teréne, ako nie samostatných vecí nemôže viesť k záveru, že žalovaný sa bez ich faktického užívania na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje“ je nesprávny a nemožno s ním súhlasiť...»

Tento nesprávny názor krajského súdu odôvodňuje sťažovateľ takto:

«Na 1/3 dotknutého pozemku sa nachádza spevnená betónová plocha, ktorá je svojím charakterom stavbou v zmysle § 43 zákona č. 50/1976 Zb. („stavebného zákona“), čo vyplýva aj z vyjadrenia Stavebného úradu Mesta Prešov zo dňa 23. 01. 2008, a ktorá je vo vlastníctve žalovaného a na zvyšných 2/3 pozemku sa nachádza spevnená makadamová plocha. Na pozemku v mojom vlastníctve sa taktiež nachádza betónový múr o hrúbke cca 1 m, zaústeny pod zemou do hĺbky 1 m a nad zemou do výšky 1 m, na ktorom je osadený plot z ocelových rámov s ocelovým pletivom a ocelovými stĺpkami a betónový stožiar, ktorý pôvodne slúžil na upevnenie elektrického vedenia.

Mám za to, že svojimi tvrdeniami a následne predloženými dôkazmi v konaní a... aj v odvolaní... som dostatočne preukázal vlastnícky vzťah žalovaného k predmetnej stavbe ako aj k makadamovej ploche nachádzajúcej sa na pozemku. Pokiaľ odvolací súd podobne ako prvostupňový súd tvrdí, že som v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že vlastníkom stavby - betónovej plochy ako aj makadamovej plochy je žalovaný, tak k tomu uvádzam, že súdy oboch stupňov sa počas konania vôbec nezaoberali skúmaním skutočnosti, v koho vlastníctve sa nachádza stavba - betónová plocha situovaná na parcele KN č...

Z vyjadrenia stavebného úradu Mesta Prešov zo dňa 23.1.2008 vyplýva, že betónová plocha, ktorá sa nachádza v 1/3 pozemku je stavbou v zmysle § 43 zákona č. 50/1976 Zb. a hrubý betónový múr pod ocelovým oplotením tvorí základ stavby ocelového oplotenia vybudovaného pozdĺž štátnej cesty, nasleduje popis ďalších zariadení na pozemku.

Zastávam názor, že odvolací súd sa nevysporial s otázkou posúdenia stavieb na dotknutom pozemku správne. V prípade oplotenia/betónového múru ako vedľajšej stavby súdna prax zastáva názor, že ide o príslušenstvo veci, nie o súčasť veci. ...

Na základe uvedeného považujem za nesprávne a nepreskúmateľné rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, kde konštatuje, že stavby a zariadenia na pozemku nie sú samostatnými vecami.

... odvolací súd nesprávne právne posúdil vec v časti, kde konštatuje, že oplotením pozemku stratil žalovaný možnosť pozemok fakticky užívať.

Takéto právne posúdenie veci považujem za chybné, keďže podľa môjho názoru oplotenie predmetného pozemku žalovaným nemá žiaden vplyv na užívanie pozemku žalovaným takým spôsobom, že sú na pozemku umiestnené zariadenia, ktoré preukázateľne slúžia žalovanému a tento ich využíva, čo v konaní ani nepoprel. ...

... dotknutý pozemok je ohradený z troch strán oplotením vlastnícky patriacemu žalovanému a zo štvrtej strany oplotením patriacemu Slovenskej správe ciest. K svojmu pozemku sa teda nemôžem dostať nielen z dôvodu oznámenom mi Obvodným úradom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove listom zo dňa 22. 01. 2008 a to, že zriadenie vjazdu z cesty... na parc. č. v k. ú. nie je možné z dôvodu, že Ul. P. je vybudovaná ako komunikácia vyššej triedy, a teda zriadením vjazdu by došlo k ohrozeniu bezpečnosti cestnej premávky na tejto komunikácii, ale navyše mám úplne znemožnený vstup na svoj pozemok a tým ho nemôžem vôbec užívať, keďže oplotenie zo všetkých štyroch strán je vo vlastníctve žalovaného a tretej osoby.

Z uvedeného vyplýva, že nemám žiadnu reálnu možnosť využívať pozemok pre seba.»

Sťažovateľ v závere uvádza:

„Všeobecné súdy aj napriek logickej argumentácii obsiahnutej v mojich námietkach uvedených v odvolaní a dovolaní, sa týmito námietkami a predloženými dôkazmi nezaoberali, odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a tento potvrdil napriek tomu, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci a dovolací súd následne bez tohto aby sa zaoberal vnesenými námietkami odmietol dovolanie ako smerujúce voči rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa, I. D... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 55/2014 zo dňa 13. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/328/2012-249 zo dňa 2. októbra 2013 a rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 39 C/108/2007-224 zo dňa 29. 06. 2012 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 55/2014 zo dňa 13. mája 2014, ako aj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co/328/2012-249 zo dňa 2. októbra 2013 a rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 39 C/108/2007-224 zo dňa 29. 06. 2012 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Košiciach a Okresný súd Košice I sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 214,49 Eur na účet právneho zástupcu, JUDr. Ivana Jurčišina... do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 160/08).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu, rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím mu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99).

Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o čom sťažovateľ vedel, odvolanie podal a krajský súd o ňom svojím rozsudkom rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný, námietkami uvedenými v odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sa krajský súd nezaoberal a rozsudok okresného súdu potvrdil napriek tomu, že vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a nebol dostatočne odôvodnený.

Krajský súd v napadnutom rozsudku poukázal na obsah odvolania sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu a uviedol:

„Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca... Bol toho názoru, že do dnešného dňa dochádza k užívaniu predmetného pozemku žalovaným a to tým spôsobom, že je naň na štyroch miestach ocelovými zvodmi zvedený zvod hromozvodného zariadenia

zo susednej stavby vo vlastníctve žalovaného a zo susednej administratívnej budovy je dažďová voda zvedená cez dažďové žľaby a odpadové rúry na spevnenú betónovú plochu na jeho pozemku. Na jednej tretine pozemku sa nachádza spevnená betónová plocha a na zvyšných dvoch tretinách pozemku sa nachádza spevnená makadamová plocha. Skutočnosť, že žalovaný fyzicky oddelil svoj pozemok a tým mu bolo umožnené užívať svoje vlastníctvo je irelevantná, nakoľko žalovaný zanechal na pozemku stavby a zariadenia, ktoré mu naďalej slúžia a znemožňujú užívanie pozemku. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 21 C 149/1999-235 z 23. 3. 2004, ktorý sa týkal uloženia káblových rozvodov pod povrchom pozemku. Vyčítal súdu prvého stupňa, že sa počas konania vôbec nezaoberal skúmaním skutočností, v koho vlastníctve sa nachádza stavba - betónová plocha, keď aj z konania 11 C 200/2004 Okresného súdu Prešov vyplynulo, že vlastníkom betónovej plochy aj ostatných zariadení je žalovaný. Aj preto navrhol uložiť žalovanému povinnosť predložiť protokoly o prevzatí majetku V., keďže betónovú plochu aj makadamom spevnenú plochu pôvodne vlastnil právny predchodca žalovaného. Nesúhlasil s názorom žalovaného, že po právoplatnosti rozsudku v konaní o určenie vlastníctva k predmetnému pozemku tento vypratá, keďže k jeho vyprataniu nedošlo a došlo len k jeho odčleneniu oplatením.“

Následne krajský súd konštatoval, že na základe podaného odvolania vec prerokoval podľa § 212 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa sú správne a stotožňuje sa s nimi.

K jednotlivým odvolacím dôvodom sťažovateľa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

«Podľa ustálenej súdnej praxe, neúplnosť zistenia skutkového stavu (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvého stupňa nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý v odvolaní

uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvého stupňa nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 120 ods. 4 O. s. p. súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Žalobca vyčítal súdu prvého stupňa, že neuložil žalovanému povinnosť predložiť protokoly o prevzatí majetku V., z ktorých podľa neho malo vyplývať vlastníctvo žalovaného k betónovej a makadamom spevnenej ploche nachádzajúcim sa na pozemku ním spoluvlastnenom. Vzhľadom na právne závery súdu prvého stupňa, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, ani podľa názoru odvolacieho súdu predmetné protokoly nebolo potrebné oboznamovať. Žiada sa dodať, že sporná betónová a makadamom spevnená plocha, vzhľadom na ich stav a charakter nepredstavujú samostatnú stavbu, ale sú súčasťou pozemku (boli zrejme určené k trvalému používaniu s pozemkom) a nie sú tak samostatnými vecami v právnom slova zmysle.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. spočívajúci v nesprávnom skutkovom zistení, sa týka skutkových zistení, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré sú nesprávne v tom zmysle, že nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 až § 135 O. s. p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové

zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil na správne zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, alebo aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil, prípadne ak zo skutočností dostatočne preukázaných vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolanie žalobcu z hľadísk týchto uplatnených dôvodov nie je opodstatnené, lebo súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav, na zistený skutkový stav správne aplikoval relevantné právne predpisy a správne tak posúdil nárok žalobcu.

Neobstojí ani názor žalobcu, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný.

Žiada sa predovšetkým zdôrazniť, že do práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd), nepatrí právo účastníka, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 cit. Dohovoru, nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdom ním navrhnutých dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom predpisov tak, ako to prekladá účastník. Ani rozhodnutie súdu, ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí splňať požiadavky zákonného rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré musí dať účastníkovi odpoveď na podstatné (zásadné) otázky v danej veci. Vo všeobecnosti platí, že rozhodnutie nemusí dať odpoveď na všetky účastníkom nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam pre vec, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny význam rozhodnutia. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, lebo súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku postačujúco a jasne vysvetlil, ktoré skutočnosti v prejednávanej veci považoval za rozhodujúce, k akým záverom na ich základe dospel a prečo nebolo možné vyhovieť námietkam žalobcu. Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcu. Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Žalobca sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mu malo vzniknúť aj v období po 19. 8. 2005. Je nesporné, že účastníci konania v minulosti viedli spor o určenie vlastníckeho práva k predmetnému pozemku - parcele č., zastavanej

ploche a nádvoriu o výmere 251 m², zapísanému na LV č., kat. úz. (konanie Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 11 C 200/2004) a žalovaný v tomto spore úspech nemal. Rešpektujúc súdne rozhodnutie, v záujme zdôraznenia, že nehnuteľnosť, spoluvlastnícky patriacu žalobcovi už fakticky neužíva (užívať nemôže) sporný pozemok žalovaný oddelil od svojich nehnuteľností oplotením a možno tak súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že tak fakticky stratil možnosť pozemok žalobcu užívať.

Podľa § 451 ods. 2 Obč. zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia založenou na tom, že medzi zúčastnenými osobami chýba od počiatku právny vzťah, ktorý by zakladal právny nárok na predmetné plnenie, ktoré môže spočívať napríklad v tom, že bolo niečo dané alebo bolo v prospech niekoho konané. O obohatení možno hovoriť vtedy, ak v dôsledku takéhoto plnenia pripadla majetková hodnota tomu, komu bolo plnené, v dôsledku čoho v jeho majetku došlo buď k zvýšeniu aktív alebo k zníženiu pasív, prípadne sa jeho majetkový stav nezmenšil, hoci by sa tak za bežných okolností stalo.

Príkladom plnenia bez právneho dôvodu je aj užívanie cudzieho pozemku bez nájomnej zmluvy či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec; prospech vzniká tomu, kto realizuje užívateľské oprávnenie a neplatí za to úhradu a jeho majetkový stav sa teda nezmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom, ktorý zakladá právo vec užívať. Takýto užívateľ samozrejme nie je schopný spotrebované plnenie v podobe výkonu práva užívania cudzej veci vrátiť a je preto povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie peňažnou formou. Výška peňažnej náhrady musí pritom vychádzať z finančného ocenenia prospechu, ktorý účastníkovi užívaním veci vznikol. Majetkovým vyjadrením tohto prospechu je finančná čiastka, ktorá zodpovedá čiastkam vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie veci, spravidla formou nájmu a ktorú by nájomca bol povinný plniť podľa platnej nájomnej zmluvy.

Podľa zaužívanej súdnej praxe bezdôvodné obohatenie vzniká napríklad i tomu, kto svojim konaním dosiahol na úkor vlastníka postavenie detentora jeho pozemku, tým, že celý

oplotený pozemok uzamkol a urobil ho tak prístupný pre seba a svoje potreby a to bez ohľadu na to, nakoľko intenzívne ho skutočne užíval.

V posudzovanej veci, ako to vyplynulo zo skutkových zistení súdu prvého stupňa došlo k opačnej situácii, keď žalovaný, aby sa vyhol prípadným budúcim sporom so žalobcom svoje nehnuteľnosti, susediace s parcelou žalobcu fyzicky oddelil oplotením, aby zvýraznil, že ich fakticky neužíva. Žalobca nepreukázal, aby žalovaný svojím konaním a využívaním jeho pozemku získal na jeho úkor bezdôvodné obohatenie (spočívajúce v tom, že sa jeho majetkový stav nezmenšil, keď za užívanie pozemku neposkytoval vlastníkom žiadnu odplatu). Odhliadnuc od žalobcom nepreukázaného vlastníckeho vzťahu žalovaného k betónovej a makadamovej ploche a ďalším zariadeniam na dotknutej parcele ich samotná existencia v teréne ako nie samostatných vecí nemôže viesť k záveru, že žalovaný sa bez ich faktického využitia na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. Obdobná situácia je aj pri ďalších namietaných zásahoch do vlastníckeho práva žalobcu, ktorý argumentoval oceľovými zvodmi hromozvodného zariadenia zo susediacej stavby na jeho pozemok, ako aj zväznanou dažďovou vodou na jeho parcelu. Aj podľa odvolacieho súdu tieto „zásahy“ samé o sebe neumožňujú prijať názor žalobcu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného s poukazom na ich charakter a intenzitu (neporovnateľnú napríklad s uložením káblových rozvodov pod povrchom pozemku). Pokiaľ sa žalobca cíti obmedzený vo výkone svojich vlastníckych práv existenciou susediacej budovy, má možnosť využiť iné právne nástroje. Navyše podľa vykonaného dokazovania (odborný posudok č. 40/2009 - č. l. 119) „rigol“, do ktorého steká voda je široký len približne 50 cm a hranica pozemku žalobcu nie je presne totožná s hranicou pozemku žalovaného, ktorú tvorí jeho budova.»

Na základe uvedeného krajský súd rozsudok okresného súdu v jeho zamietavej časti potvrdil.

Ústavný súd zastáva názor, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP.

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozsudkom krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný, nedostatočne odôvodnený, a tým, že námietkami sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sa krajský súd nezaoberal, ústavný súd s poukazom na už citované časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozsudku. Ústavný súd preto považuje takéto odôvodnenie rozsudku za dostatočné, jasne a zrozumiteľne reagujúce na všetky pre vec významné argumenty sťažovateľa obsiahnuté v jeho odvolaní, a teda za ústavne konformné.

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozsudkom krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu napriek tomu, že vychádzal z neprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci, ústavný súd pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ako už bolo uvedené, ústavný súd považuje odôvodnenie rozsudku krajského súdu, a teda aj v ňom vyjadrené skutkové a právne názory za ústavne konformné.

Navyše, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa je iba polemika s právnym a skutkovým názorom krajského súdu, akým posúdil jeho nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ tak stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď síce formálne označil práva, do ktorých malo byť zasiahnuté napadnutým rozsudkom krajského súdu, avšak v skutočnosti len polemizuje s právnym a skutkovým posúdením jeho veci krajským súdom a požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jeho skutkovým a právnym posúdením nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. K tomuto záveru dospel ústavný súd s poukazom na argumentáciu sťažovateľa, ktorou sa snažil spochybníť názor krajského súdu, že samotná existencia makadamovej a betónovej plochy a ostatných zariadení nachádzajúcich sa na spornej parcele nemôže viesť k záveru, že žalovaný sa na úkor sťažovateľa bezdôvodne obohacuje.

Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (napr. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako neprípustné. Sťažovateľ vidí porušenie označených práv v tom, že najvyšší súd neakceptoval jeho námietku, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmatel'ný, odporujúci zákonu, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písmene a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Sťažovateľ v dovolaní proti rozsudku krajského súdu namietal odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP spočívajúce v tom, že odvolanie krajského súdu je nepreskúmateľné, keďže krajský súd sa nevysporiadal s jeho skutkovými a právnymi argumentmi a námietkami uplatnenými v konaní.

V relevantnej časti svojho uznesenia najvyšší súd uviedol:

«Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobcovi realizáciu jeho procesných práv.

Pokiaľ žalobca namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O. s. p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a) O. s. p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (s tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.), ktorý možno uplatniť v dovolaní, ale len pokiaľ je procesné prípustné. Uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo odporúčané uverejniť v Zbierke

stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom tento súd dospel k právnenému názoru, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný. Tento rozsudok bol v uvedenej zbierke publikovaný ako R 111/1998. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. 17 O. s. p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013).

Správnosť takéhoto nazerania vec preskúmavajúceho senátu najvyššieho súdu na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998, napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013.

Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 (posudzujúc ústavnosť uznesenia najvyššieho súdu zo 7. augusta 2012 sp. zn. 3Cdo 135/2012) uviedol, že... sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.»

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol

dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Najvyšší súd vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil prečo považuje dovolanie podané sťažovateľkou za procesne neprípustné, pričom argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vyhodnotil ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa (v podstate totožné s argumentmi obsiahnutými v sťažnosti).

Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014